

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3255/2015. (XII. 22.) AB VÉGZÉSE**alkotmányjogi panasz visszautasításáról**

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

végzést:

Az Alkotmánybíróság a Kúria felülvizsgálati ügyben meghozott Gfv.VII.30.212/2014/10. számú, a Gfv.VII.30.212/2014/11. számú kijavító végzéssel együttesen érvényes végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

Indokolás

- [1] 1. Az indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz.
- [2] Az indítvány arra irányult, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Gfv.VII.30.212/2014/10. számú, a Gfv.VII.30.212/2014/11. számú kijavító végzéssel együttesen érvényes végzése alaptörvény-ellenességét és semmisítse meg azokat.
- [3] Kérelme indokolásában az indítványozó az Alaptörvény B) cikkére, XIII. cikk (1) bekezdésére, XXVIII. cikk (1) bekezdésére, 26. cikk (1) bekezdésére, valamint 28. cikkére hivatkozott.
- [4] 2. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügyben, folyamatban lévő felszámolási eljárás során az indítványozó mint hitelező kezdeményezett kifizetési eljárást a Debreceni Törvényszék előtt az adós gazdálkodó szervezet felszámolójának (továbbiakban: Felszámoló) intézkedése ellen.
- [5] Az ügy előzményeként a felszámolási eljárás megindítását megelőzően az egyik Magyarországon működő pénzintézet (továbbiakban: Bank) többször nyújtott kölcsönt és végzett egyéb hitelműveletet az adós részére, mely szerződések teljesítésének biztosítására a felek az adós – a hitelszerződések létrejöttét megelőzően meglévő, továbbá azok fennállta alatt szerzett – teljes vagyona tekintetében keretbiztosítéki jelzálogjogot kötöttek ki. A Bank a hitelszerződéseket nem vitatottan még a felszámolást elrendelő bírósági végzés 2005. június 25-i

jogerőre emelkedését megelőzően – június 22-i hatállyal – felmondta, és megállapított az adós részére több mint 2 000 000 000 Ft tőketartozást.

- [6] Az elsőként kijelölt felszámoló (továbbiakban: Felszámoló1.) a 2005. június 24-től 2006. június 31-ig tartó időszakra készítette el az I. számú közbenső mérleget, melyet a bíróság jogerősen jóváhagyott. Emellett a Felszámoló1. vezetésével az adós gazdálkodó szervezet 2006-tól ismét elkezdte a felszámolás előtti gazdasági tevékenységet a tulajdonát képező üzemben. 2008. március 28-án a Felszámoló1. értékesítette az adós ingóságait, ingatlanait. Az így kapott vételárból 450 000 000 Ft-ot a Bank részére kifizetett, majd – a fennmaradt összeg felhasználásával – április 1-től visszabérelte az érintett üzemet a vevőtől, és abban mint bérleményben folytatta a korábbi gazdasági tevékenységet.
- [7] A Bank az adóssal szembeni követelései tekintetében 2009. szeptember 18-án 2010. május 15-i hatállyal engedményezési szerződést kötött egy faktoringgal foglalkozó pénzügyi szolgáltatóval, aki a későbbi kifogásolási eljárásban a felszámoló oldalán beavatkozókét vett részt (továbbiakban: Beavatkozó). A Felszámoló1. 2009. októberében a Beavatkozó keretbiztosítéki jelzálógból való kielégítéssel kapcsolatos levelére azt a tájékoztatást adta, hogy „a felszámolás alatt lévő cég működését folyamatosan fenntartottuk és a működés alatti bevételeket a termelésbe visszaforgattuk. Így jártunk el a [Bank] keretbiztosítéki zálogjoggal terhelt egyes vagyontárgyak esetében is, amennyiben azokat a termelésben felhasználtuk, az abból származó bevételeket a termelésbe visszaforgattuk.” Tájékoztatatta továbbá, hogy az engedményes, „mint »b« kategóriás hitelezői igényrel rendelkező igényét a felszámolási eljárás befejezése előtt kívánjuk kielégíteni, természetesen a hatályos jogszabályok figyelembe vételével, és az azokban meghatározott mértékben. Tekintettel arra, hogy a folyamatos termelés fenntartása hitelezői érdeksérelmet nem okoz, a likviditás fenntartása érdekében kérem megértését és eljárásunk jóváhagyását.” A Bank, illetve jogutódja a felszámoló tájékoztatására tekintettel nem nyújtott be kifogást a Felszámoló1. működése, intézkedései ellen.
- [8] A későbbiekben a Felszámoló1. tevékenységével összefüggésben ki nem egyenlített kötelezettségek miatt több kifogás is érkezett a bírósághoz, ezért az, 2010. augusztus 30-án jogerőre emelkedett végzésével a korábbi felszámolót felmentette, és új felszámolót jelölt ki (a jelen ügyben érintett Felszámolót).
- [9] Mivel a Felszámoló1. által készített II. számú közbenső mérleg jogerősen nem került jóváhagyásra, Felszámoló visszavonta azt és 2006. július 1-től 2010. december 31-ig terjedő időszakra új közbenső mérleget készített. Ebben rögzítette, hogy az adós ingó-, és ingatlanvagyonának 2008. évi értékesítéséből befolyt vételárból a felszámolási eljárásról és a végelszámolásról szóló 1991. évi IL. törvény (továbbiakban: Csódtv.) „57. § (1) bekezdés b) pontjába

sorolt, de a [Csódtv.] 49/D. §-a alapján, a befolyt vételár 50%-ára vonatkozó privilegizált hitelezői igényre csak 450 000 000 Ft kifizetése történt meg”, ugyanakkor több, korábban esedékessé vált tartozást, összesen mintegy 420 000 000 Ft értékben nem fizettek meg a zálogjogosultnak. A mérleg rögzítette, hogy a Bevatkozó, illetőleg jogelődje – úgy is, mint a Csódtv. 57. § (1) bekezdés *b*) pontjába sorolandó hitelező – a zálogtárgy értékesítéséből befolyt vételárból a Csódtv. 49/D. §-a alapján privilegizált kielégítést élvez.

- [10] Az adóhatóság az Európai Bíróság ÁFA-visszatérítéssel kapcsolatos C-274/10. számú határozata után 2012 júliusában átutalt 420 000 000 Ft-ot az adósnak, melyből a Felszámoló több mint 410 000 000 Ft-ot átutalt a Bank jogutódja, a Bevatkozó részére a Cstv. 49/D. § (1) és (2) bekezdésére hivatkozással.
- [11] Az indítványozó kifogással élt a Felszámoló kifizetéssel kapcsolatos intézkedése ellen. A kifogásolási eljárás megindításához vezető jogvita a felek között a Csódtv. privilegizált hitelezői igényre (49/D. §), valamint az általános kielégítési sorrendre vonatkozó (57. §) szabályainak értelmezése kapcsán alakult ki. Az indítványozó kifogásának lényege szerint az adós és a Bank között fennállt hitelszerződések felbontását, továbbá különösen az ennek időpontjában az adós tulajdonában meglévő vagyontárgyak értékesítését követően az adós vagyonába bekerült, ÁFA-visszatérítésből származó pénzösszeg nem képezheti a Csódtv. 49/D. § szerinti privilegizált kielégítés tárgyát. Egyrészt a keretbiztosítéki jelzálogjog csak az adós és a Bank által kötött szerződések létrejöttének időpontjában, továbbá azok fennállása alatt az adós vagyonába bekerült vagyonelemekre állt fenn, másrészt pedig az említett törvényhely (2) bekezdése alapján a (rég) Ptk. 266. §-a alapján fennálló vagyont terhelő zálogjog jogosultját a követelése 50%-át elérő mértékig megillető kizárólagos kielégítési jog csak az érintett vagyontárgy értékesítéséből befolyt vételár tekintetében illeti meg. Mivel az adóhatóság által visszautalt ÁFA-visszatérítés összege mindkét időponthoz képest csak jóval később, továbbá nem a vagyon értékesítésével, hanem az Adós gazdasági tevékenységével összefüggésben került az Adós vagyonába, ezért arra nézve a zálogjogosult privilegizált kielégítési joga nem terjedt ki. A Felszámoló – egy általa korábban beszerzett, az eljárás során az indítványozó által szintén támadott jogi szakvéleménnyel megegyező – jogi álláspontja szerint azonban a korábbi felszámoló jogellenes mulasztása, nevezetesen, hogy a befolyt vételár 50%-ig a zálogjogosult hitelező kielégítése nem történt meg, hanem ehelyett a vételár egy részét a termelésbe forgatták vissza, még nem szüntette meg a zálogjogosult hitelező törvényen alapuló privilegizált követelését. Erre tekintettel álláspontja szerint a hozzá később befolyt összeget annak ellenére elsődlegesen a Csódtv. 49/D. §-a szerinti követelés kielégítésére

volt köteles fordítani, hogy a konkrét bevétel nem közvetlenül a zálogjoggal terhelt vagyontárgyak értékesítéséből származott; mindezekre tekintettel kérte a kifogás elutasítását. A Beavatkozó azon túl, hogy szerinte az indítványozó nem minősült sérelmet szenvedett félnek, továbbá a kifogást elkészetten terjesztette elő, alapvetően egyetértett a Felszámoló jogi érvelésével és szintén a kifogás elutasítását kérte.

- [12] Az elsőfokú bíróság a kifogásnak nagyobb részben helyt adott, és megsemmisítette a Felszámolónak az ÁFA-visszatérítésből a Beavatkozó részére történő kifizetést foganatosító intézkedését, és kötelezte a Felszámolót, hogy ezen összeg felosztását a Csődtv. 57. § (1) bekezdésében foglaltak szerint végezze el, ezt meghaladóan a hitelezői kifogást elutasította. Az indítványozó, a Felszámoló és a Beavatkozó fellebbezése alapján eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság végzését részben megváltoztatta és a felszámolót arra is kötelezte, hogy az általa kifizetett összegnek a felszámolási vagyonba való visszakerülése érdekében a szükséges intézkedéseket tegye meg, egyebekben az elsőfokú bíróság végzését helyben hagyta. A Felszámoló és a Beavatkozó felülvizsgálati kérelme alapján eljáró Kúria a jogerős végzés felülvizsgálati kérelemmel támadott rendelkezését hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú bíróság végzését megváltoztatva a kifogást teljes egészében elutasította.
- [13] Az indítványozó a Kúria végzése ellen az Alaptörvény B) cikkére, XIII. cikk (1) bekezdésére, XXVIII. cikk (1) bekezdésére, 26. cikk (1) bekezdésére, valamint 28. cikkére hivatkozva alkotmányjogi panaszt nyújtott be.
- [14] Az indítványozó szerint a Kúria végzése nyomán a tulajdonhoz való joga [Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdés] azért sérült, mert a Kúria a Csődtv. 49/D. § (2) bekezdését *contra legem* értelmezte. Az indítványozó szerint a végzés indokolásából az olvasható ki, hogy a jövőben nincs szükség az említett törvényhelyben foglalt feltételek (a zálogtárgy értékesítése során befolyt vételárból történjen a kielégítés) teljesítésére; a kúriai jogértelmezés alapján szerinte a Csődtv. 49/D. § (2) bekezdése szerinti privilegizált hitelezőt a felszámolási vagyonba „később, a zálogtárgy-értékesítéstől teljesen függetlenül bekerült, vételárnak nem minősülő” bevételek tekintetében is abszolút elsőbbség illeti meg, mindaddig, amíg meg nem kapja a követelése 50%-át. A jogszabály ilyen értelmezése álláspontja szerint nem jogalkalmazási, hanem jogalkotási tevékenység, amely a jogalkotó – a törvényhelyhez fűzött indokolásban is megjelenő – szándékával is ellentétes, és a hitelezői igénye kielégítése fedezetének elvonása révén sérti a tulajdonhoz való jogát.
- [15] Mivel ugyanezen indokok alapján az indítványozó szerint az is megállapítható, hogy a Kúria végzése meghozatala során a Csődtv. szövegét nem annak

céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezte, ezért álláspontja szerint a döntés kapcsán az Alaptörvény 28. cikke is sérül.

- [16] A fentiekén túlmenően az indítványozó álláspontja szerint „a jogállamiság, a jobbiztonság elveinek”, az „igazságszolgáltatás pártatlanságába vetett közbizalom” és a bírói függetlenség elvének, valamint a tisztességes eljáráshoz való jog [Alaptörvény B) cikk, XXVIII. cikk (1) bekezdés, 26. cikk (1) bekezdés] sérelmét okozta a Felszámoló által beszerzett és a bírósági eljárások során többször hivatkozott, az indítványozó által azonban következetesen kifogásolt „jogi szakvéleménynek” az eljárásban történő felhasználása. Az indítványozó előadta azt a korábban, a bírósági eljárások során is kifejtett érvelését, miszerint az említett szakvéleményt egy – az indítvány szerint akkor még hivatalban lévő – ítélőtáblai kollégiumvezető bíró készítette, akinek bírói tisztségével ilyen, más bíróság előtt folyamatban lévő konkrét felszámolási ügyre vonatkozó szakvélemény elkészítése a bírák jogállásáról szóló törvény rendelkezései alapján összeférhetetlen, azonban az ezzel kapcsolatos észrevételeire a Kúria támadott végzésének indokolása nem tért ki. Ezzel összefüggésben érvként hozta fel továbbá, hogy az ügyben eljáró kúriai tanács egyik bírója a szakvéleményt jegyző ítélőtáblai bírónak különböző szakmai jellegű publikációkban, konferenciákon „rendszeres társszerzője, társelőadója”. Mindezekre tekintettel a szakvélemény felhasználása az eljárásban, illetve az említett kúriai bíró részvétele az ügyben eljáró kúriai tanácsban „sérti a jogállamiság, a jobbiztonság elveit, az igazságszolgáltatás pártatlanságába vetett közbizalmat, a bírói függetlenséget és a tisztességes eljáráshoz való jogot”.
- [17] 3. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz a befogadhatóság formai feltételeinek [Abtv. 30. § (1) bekezdés, valamint 52. § (1b) bekezdés) a)–f) pont] az alábbiak szerint felel meg.
- [18] Az indítványozó a Kúria felülvizsgálati eljárásban hozott végzése ellen az Abtv. 27. §-a alapján benyújtott alkotmányjogi panaszt az elsőfokú bíróságnál az Abtv. 30. § (1) bekezdésében írt 60 napos határidőn belül terjesztette elő, így az határidőben érkezettnek tekintendő. Az alkotmányjogi panasz az Abtv. 52. § (1b) bekezdés a)–f) pontjaiban foglalt feltételeknek azonban csak részben tesz eleget.
- [19] Az alkotmányjogi panasz az Abtv. 52. § (1b) bekezdés d) pontjában foglaltak szerint megjelöli ugyan az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit, azok közül azonban az indítvány részben az Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) pontjában, részben pedig az Abtv. 27. § felvezető szövegében, valamint a) pontjában foglalt

feltételeknek az Alaptörvény B) cikke, XVIII. cikk (1) bekezdése, 26. cikk (1) bekezdése, valamint 28. cikke tekintetében – a 4.2. pontban kifejtettek okán – nem felel meg.

- [20] 4. Az Abtv. 56. § (2) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság megvizsgálta az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, különösen a 27. § szerinti érintettséget, a jogorvoslat kimerítését, valamint a 29–31. § szerinti feltételeket.
- [21] 4.1. Az Abtv. 27. §-ában meghatározott egyedi ügyben való érintettség megállapítható: az indítványozó kezdeményezte kérelmezőként a támadott döntés alapjául szolgáló kifogásolási eljárást. Az indítványozó – részben – az Alaptörvényben rögzített alapvető jogai sérelmére hivatkozik, a Kúria felülvizsgálati eljárásban meghozott végzése ellen pedig további jogorvoslat nem áll rendelkezésre, ezért a panasz az Abtv. 27. § *b)* pontjában foglalt követelményeknek is eleget tesz.
- [22] 4.2. Az Alkotmánybíróság az indítvány egyes alapjogok sérelmét állító elemeivel kapcsolatban a következőket állapította meg.
- [23] 4.2.1. Az Abtv. 27. §-a szerint alkotmányjogi panasz akkor terjeszthető elő, ha az ügy érdemében hozott döntés, vagy a bírósági eljárást befejező egyéb bírói döntés az egyedi ügyben érintett indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti. Az indítvány az Alaptörvény 26. cikk (1) bekezdésében, valamint 28. cikkében foglalt rendelkezésekre vonatkozó részében nem felel meg az Abtv. 27. § *a)* pontjának és 52. § (1b) bekezdés *b)* pontjának, mivel azok címzettje nem az indítványozó, így nem biztosítanak számára jogot, ezért alkotmányjogi panaszt sem lehet közvetlenül ezekre az előírásokra alapítani {lásd hasonlóan: 3039/2015. (II. 20.) AB végzés, Indokolás [15] és 3178/2015 (IX. 23.) AB végzés, Indokolás [20]}. Az Alaptörvény B) cikkére történő hivatkozás kapcsán az Alkotmánybíróság ismételten rámutat, hogy „[a]z Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésébe foglalt, elvont jogállamiság fogalom az Alkotmánybíróság eddig folytatott következetes gyakorlata szerint önmagában nem tekinthető Alaptörvényben biztosított jognak [pl. 3022/2014. (II. 11.) AB végzés].” {3149/2014. (V. 9.) AB végzés, Indokolás [24], 3154/2014. (V. 9.) AB végzés, Indokolás [27]} Az indítvány ezért a B) cikk sérelmével kapcsolatos részében sem tesz eleget az Abtv. 27. § *a)* pontjában és 52. § (1b) bekezdés *b)* pontjában foglalt követelményeknek.

- [24] 4.2.2. Az Abtv. 29. §-a szerint az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be. Ezzel kapcsolatban az Alkotmánybíróság a következőket állapította meg.
- [25] A tényállás feltárása, a bizonyítékok mérlegelése és ennek alapján a következtetések levonása a rendes bíróságok feladata, amely önmagában alkotmányossági kérdést nem vet fel.
- [26] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a benyújtott alkotmányjogi panasz az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tulajdonhoz való joga sérelmével összefüggő elemében valójában az ügyben meghozott, az indítványozó számára kedvezőtlen bírósági döntés – az ügyben alkalmazandó jogszabályi rendelkezések értelmezésével kapcsolatos – megállapításainak tartalmi, és nem alkotmányossági kritikája. Az alkalmazandó jogszabályok lényeges tartalmának megállapítása, illetve azok értelmezése azonban alapvetően a bíróságok feladata. Az Alkotmánybíróság jelen ügyben is hangsúlyozza: „[a]z Alkotmánybíróság az Alaptörvény 24. cikkének (1) bekezdése alapján az Alaptörvény védelmének legfőbb szerve. A (2) bekezdés *d*) pontja értelmében alkotmányjogi panasz alapján felülvizsgálja a bírói döntésnek az Alaptörvénnyel való összhangját. Az alkotmányjogi panasz jellegének megfelelően a testület hatáskörébe a bírói döntéseknek kizárólag az alkotmányossági szempontú vizsgálata tartozik. Ebből következően az alkotmányjogi panasz nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslattal (már) nem támadható bírói határozatok által okozott valamennyi jogsérelem orvoslása eszközének, azaz ez a jogvédelem nem jelenti a rendes bíróságok jogalkalmazási gyakorlatának általános felülvizsgálatát, aminek következtében az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna. A jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki, ami nem adhat alapot számára minden olyan esetben történő beavatkozásra, amikor vélt vagy esetleg valós jogszabálysértő jogalkalmazásra került sor.” {Lásd legutóbb: 3195/2015. (X. 14.) AB határozat, Indokolás [18]}
- [27] A fentiekből következően a rendes bíróságok jogértelmező tevékenysége csak abban az esetben eredményezheti alkotmányjogi panasz eljárás keretében a döntés érdemi vizsgálatát, adott esetben pedig annak megsemmisítését, ha az túllépi az értelmezési tartomány Alkotmánybíróság által megállapított alkotmányos kereteit. Ez a jelen ügyben nem volt megállapítható, így az indítványozó által az alkotmányjogi panaszban az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésének sérelmével összefüggésben felvetettek nem minősülnek az Abtv. 29. §-a

szerinti alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésnek, sem a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességnek.

- [28] 4.2.3. Az Alkotmánybíróság az indítványozónak a bírósági eljárásokban a Felszámoló által hivatkozott jogi szakvéleménnyel, annak felhasználásával, illetve az eljáró kúriai tanács egyik bírójának személyével kapcsolatos felvetéseivel – és azok kapcsán az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdés sérelmére vonatkozó indítványi elemmel – összefüggésben az alábbiakat állapította meg.
- [29] Az indítványozó által – a bírósági eljárások során is – kifogásolt szakvélemény felhasználhatóságával kapcsolatban már a másodfokon eljáró Debreceni Ítélet-tábla az Fpkfh.IV.30.336/2013/14. számú végzésében megállapította, hogy „[a] jelen eljárásnak nem volt tárgya annak vizsgálata, hogy [...] a szakvéleményt készítő ítéletábrai bírój] jogosult volt-e a felszámoló felkérésére »jogi szakvélemény«-t készíteni. A kifogás elbírálása szempontjából csak annak volt jelentősége, hogy a hivatkozott jogi szakvéleményt nem a bíróság által kirendelt szakértő és nem a szakvélemények készítésére vonatkozó eljárási szabályok mellett készítette. Ennek következtében ugyanis a felszámoló által beszerzett szakvéleményt csak a fél (felszámoló) szakszerű nyilatkozataként lehetett a jelen eljárásban figyelembe venni, »A polgári perrendtartásról« szóló 1952. évi III. törvény (Pp.) 177–183. §-ában foglaltak szerint beszerzett bizonyítékként azonban nem.” Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a felszámolás során indult kifogásolási eljárásban a szakvélemény elkészítésével összefüggésben az azt készítő bírój státusára vonatkozó – az alapul fekvő üggytől független – esetleges összeférhetlenség megállapítása sem a felülvizsgálati, sem az azt megelőző bírói döntéseknek nem lehetett tárgya, így azt az eljáró bíróságok nem is vizsgálták. A bírój státusának kérdése nem lehetett kihatással az indítványban támadott, a jelen ügyet lezáró érdemi döntés tartalmára; ugyanakkor az érdemi döntés (vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés) és az indítványban megfogalmazott érvelés között meglévő tartalmi összefüggés az Abtv. 27. §-a alapján az érvényesen benyújtható alkotmányjogi panasz törvényi feltétele. Ezért tartalmi összefüggés hiányában, a szakvéleményt készítő bírój státusával kapcsolatos kúriai indokolás hiányát kifogásoló részében az indítvány valójában nem az ügy érdemében hozott döntés ellen irányul.
- [30] Az iratokból megállapítható továbbá, hogy a Kúria végzése nem az indítványozó által kifogásolt szakvéleményre hivatkozik, a jogvita érdemi eldöntésével összefüggésben tett valamennyi megállapításra nézve részletes indokolást tartalmaz. Önmagában az a tény, hogy az eljáró bíróság jogalkalmazó

tevékenysége során értelmezéssel az egyik fél által beszerzett szakvéleménnyel tartalmilag azonos jogi következtetéseket von le, – amennyiben megállapításait kellően megindokolja – még abban az esetben sem eredményezné a tisztességes eljáráshoz fűződő jog sérelmét, ha az érintett szakvélemény készítőjének az ilyen vélemény elkészítésével kapcsolatos összeférhetlensége – az erre irányuló, megfelelő külön eljárásban – esetleg megállapítható lenne.

- [31] Mindezekre tekintettel az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványnak a Felszámoló által beszerzett szakvélemény bírósági eljárásban történt felhasználásával kapcsolatos kifogásai egyrészt nem az ügyben hozott érdemi döntés ellen irányulnak, másrészt pedig azok és az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes (bírói) eljáráshoz való jog között alkotmányjogilag értékelhető összefüggés nem állapítható meg.
- [32] 4.2.4. Az indítvány azon elemével kapcsolatban, amely „az igazságszolgáltatás pártatlanságába vetett közbizalom” és ezen keresztül a tisztességes eljáráshoz való jog sérelmét azzal indokolja, hogy a támadott felülvizsgálati döntés meghozatalában olyan kúriai bírósági tag is részt vett, aki a fentebb említett szakvéleményt készítő ítélőtáblai bírónak „rendszeres társszerzője, társelőadója”, az Alkotmánybíróság a következőket állapította meg.
- [33] Az Alkotmánybíróság töretlen gyakorlata szerint „[a] pártatlan bírósághoz való alkotmányos alapjog – az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése alapján is – az eljárás alá vont személy iránti előítélet-mentesség és elfogulatlanság követelményét támasztja a bírósággal szemben. Ez egyrészt magával a bíróval, a bíró magatartásával, hozzáállásával szembeni elvárás, másrészt az eljárás szabályozásával kapcsolatos objektív követelmény: el kell kerülni minden olyan helyzetet, amely jogos kétséget kelt a bíró pártatlansága tekintetében (ABH 1995, 346, 347.). A pártatlanság kérdését objektív és szubjektív nézőpontból egyaránt vizsgálni kell. A pártatlanság egyrészt azt a követelményt támasztja, hogy a bíróság tagjai személyes előítéletektől mentesek legyenek, másrészt – objektív nézőpontból vizsgálva – megvan-e a pártatlanság megfelelő látszata [vö. 67/1995. (XII. 7.) AB határozat, ABH 1995, 346.; 32/2002. (VI. 4.) AB határozat, ABH 2002, 153.; 17/2001. (VI. 1.) AB határozat, ABH 2001, 222.]” {3109/2013. (V. 17.) AB végzés, Indokolás [7]}
- [34] Mindezekre tekintettel az indítvány ezen elemének elbírálhatóságával kapcsolatban az Alkotmánybíróságnak mindenekelőtt abban kellett döntenie, hogy a jelen ügyben feltárható-e az Abtv. 29. §-ában meghatározott tartalmi követelményeknek megfelelő alkotmányjogilag értékelhető összefüggés a támadott döntés tartalma, valamint az eljáró bírósági tag és a hivatkozott szakvélemény készítő

személy – jelen ügytől független – szakmai jellegű kapcsolata között. Ilyen jellegű összefüggés megállapíthatósága esetén merülhet csak fel a bíróságok pártatlanságának, illetve a pártatlanság látszatának sérelme.

- [35] A Pp. 16. § (2) bekezdése alapján a vele szemben fennálló, a Pp. 13. § (1) bekezdés a)–e) pontjaiban meghatározott kizárási okokat az érintett bírónak kötelessége bejelenteni; ennek elmulasztása, vagy késedelmes teljesítése esetén fegyelmi és anyagi felelősséggel tartozik. A Pp. 13. § (1) bekezdés a)–d) pontjai az abszolút kizárási okokat határozzák meg, míg az e) pont szerinti elfogultság relatív kizárási ok, amelynek fennállása éppen ezért az érintett bírónak az adott körülményhez való szubjektív viszonyának függvénye. Amennyiben az eljáró bíró a vele szemben az e) pont alapján fennálló kizáró okra vonatkozó bejelentést nem tesz, az – hasonlóan a kizárási ok fél által történő bejelentésének [Pp. 16. § (4) bekezdés] azon esetéhez, amikor a bíró a mellőzéséhez nem járul hozzá [vö.: Pp. 17. §, 18. § (3) bekezdés] – egyben azt is jelenti, hogy az adott ügy elbírálásával kapcsolatban nem tekinti magát elfogultnak [lásd. hasonlóan: 215/B/1999. AB határozat, ABH 2001, 1067, 1073.]. „A relatív kizárási ok [Pp.-beli] megfogalmazása általános, és minden olyan okot átfog, amelyek nevesítése sokféleségük folytán nem lehetséges, s ezért hozzájuk megdönthetetlen vélelem sem fűzhető.” [1150/D/2008. AB határozat, ABH 2011, 1884, 1889.] A Pp. ezen szabályozási megoldása egyidejűleg hivatott szolgálni az igazságszolgáltatás pártatlanságának és a bíróságok, valamint az eljáró bíró függetlenségének biztosítását.
- [36] Az indítvány jelen pontban említett elemével összefüggésben a 4.2.3. pontban foglaltak is megfelelően irányadók. Az indítványozó által kifogásolt szakvéleményt az ügyben eljáró bíróságok nem bizonyítékként, hanem a fél szakszerű nyilatkozataként vehették csak figyelembe. A Kúria végzése valamennyi, az ügy érdemi eldöntésével kapcsolatban tett megállapítása tekintetében részletes indokolást tartalmaz, és sem ebből az indokolásból, sem pedig az indítványban foglaltakból nem állapítható meg, hogy a szakvélemény a Kúria érintett bíróját (különösen pedig annak öt bíróból álló tanácsát mint testületet) a saját, jogértelmezéssel kialakított jogi véleményében bizonyítékként, illetőleg a tisztességes eljárással összeegyeztethetetlen módon befolyásolta volna.
- [37] Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint pusztán azon körülmény, hogy valamely bíróság eljáró bírója és az adott ügyben érintett egyik fél perbeli cselekményét megalapozó szakvéleményt készítő személy között egyéb szakmai kérdéseket érintően szakmai-társszerzői kapcsolat áll(t) fenn, önmagában – az elfogultság megállapíthatóságát objektíven megalapozó egyéb körülmény, vagy az érintett bíró saját, erre vonatkozó bejelentése hiányában –

